

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē uttarakāṇḍē

॥ ṣaṭcatvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ ṣaṭcatvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

sītāṃ ratha upavēśya vanē parityaktuṃ lakṣmaṇasya
gamaṇaṃ gaṅgātaṭē samupasthānaṃ ca

tatō rajanyāṃ vyuṣṭāyāṃ
lakṣmaṇō dīnacētaṇaḥ |
sumantramabravīd vākyam
mukhēna pariśuṣyatā || 7.46.1 ||

sārathē turagāñśīghrān
yōjayasva rathōttamē |
svāstīrṇaṃ rājavacanāt
sītāyāścāsaṇaṃ śubham || 7.46.2 ||

sītā hi rājavacanā -
dāśramaṃ puṇyakarmaṇām |
mayā nēyā maharṣīṇām
śīghramānīyatām rathaḥ || 7.46.3 ||

sumantrastu tathētyuktvā
yuktaṃ paramavājibhiḥ |

rathaṃ suruciraprakhyam

svāstīrṇam sukhaśayyayā || 7.46.4 ||

ānīyōvāca saumitriṃ

mitrāṇām mānavardhanam |

rathō'yaṃ samanuprāptō

yatkāryam kriyatām prabhō || 7.46.5 ||

ēvamuktaḥ sumantrēṇa

rājavēśmani lakṣmaṇaḥ |

praviśya sītāmāsādya

vyājahāra nararṣabhaḥ || 7.46.6 ||

tvayā kilaiṣa nṛpati -

rvaram vai yācitaḥ prabhuh |

nṛpēṇa ca pratijñāta -

mājñaptaścāśramam prati || 7.46.7 ||

gaṅgātīrē mayā dēvi

ṛṣīṇāmāśramāñśubhān |

śīghram gatvā tu vaidēhi

śāsanāt pārthivasya naḥ || 7.46.8 ||

araṇyē munibhirjuṣṭē

avanēyā bhaviṣyasi |

ēvamuktā tu vaidēhī

lakṣmaṇēna mahātmanā || 7.46.9 ||

praharṣamatulaṃ lēbhē

gamanam cāpyarōcayat |

vāsāṃsi ca mahārḥāṇi
ratnāni vividhāni ca || 7.46.10 ||

grhītvā tāni vaidēhī
gamanāyōpacakramē |
imāni munipatnīnām
dāsyāmyābharaṇānyaham || 7.46.11 ||

vastrāṇi ca mahārḥāṇi
dhanāni vividhāni ca |
saumitristu tathētyuktvā
rathamārōpya maithilīm || 7.46.12 ||

prayayau śīghraturagaṃ
rāmasyājñāmanusmaran |
abravicca tadā sītā
lakṣmaṇaṃ lakṣmivardhanam || 7.46.13 ||

aśubhāni bahūnyēva
paśyāmi raghunandana |
nayanaṃ mē sphuratyadya
gātrōtkampaśca jāyatē || 7.46.14 ||

hṛdayaṃ caiva saumitrē
asvasthamiva lakṣayē |
autsukyaṃ paramaṃ cāpi
adhṛtiśca parā mama || 7.46.15 ||

śūnyāmēva ca paśyāmi
pṛthivīm pṛthulōcana |

api svasti bhavēt tasya
bhrātustē bhrātrvatsala || 7.46.16 ||

śvaśrūṇāṃ caiva mē vīra
sarvāsāmaviśēṣataḥ |
purē janapadē caiva
kuśalaṃ prāṇināmapi || 7.46.17 ||

ityañjalikṛtā sītā
dēvatā abhyayācata |
lakṣmaṇō'rthaṃ tataḥ śrutvā
śirasā vandya maithilīm || 7.46.18 ||

śivamityabravīddhr̥ṣṭō
hṛdayēna viśuṣyatā |
tatō vāsamupāgamyā
gōmatītīra āśramē || 7.46.19 ||

prabhātē punarutthāya
saumitriḥ sūtamabravīt |
yōjayasva rathaṃ śīghra -
madya bhāgīrathījalam || 7.46.20 ||

śirasā dhārayiṣyāmi
triyambaka ivaujasā |
sō'svān vicārayitvā tu
rathē yuktān manōjavān || 7.46.21 ||

ārōhasvēti vaidēhīm
sūtaḥ prāñjalirabravīt |

sā tu sūtasya vacanā -
dārurōha rathōttamam || 7.46.22 ||

sītā saumitriṇā sārdham
sumantrēṇa ca dhīmatā |
āsasāda viśālākṣī
gaṅgāṃ pāpavināśinīm || 7.46.23 ||

athārdhadivasē gatvā
bhāgīrathyā jalāśayam |
nirīkṣya lakṣmaṇō dīnaḥ
prarurōda mahāsvanaḥ || 7.46.24 ||

sītā tu paramāyattā
dṛṣṭvā lakṣmaṇamāturam |
uvāca vākyam dharmajñā
kimidaṃ rudyatē tvayā || 7.46.25 ||

jāhnavītīramāsādyā
cirābhilaṣitaṃ mama |
harṣakālē kimarthaṃ māṃ
viśādayasi lakṣmaṇa || 7.46.26 ||

nityaṃ tvaṃ rāmapārśvēṣu
vartasē puruṣarṣabha |
kaccid vinākṛtastēna
dvirātraṃ śōkamāgataḥ || 7.46.27 ||

mamāpi dayitō rāmō
jīvitādapi lakṣmaṇa |

na cāhamēvaṃ śōcāmi
maivaṃ tvaṃ bālīśō bhava || 7.46.28 ||

tārayasva ca mām gaṅgām
darśayasva ca tāpasān |
tatō munibhyō vāsāṃsi
dāsyāmyābharaṇāni ca || 7.46.29 ||

tataḥ kṛtvā maharṣiṇām
yathārhamabhivādanam |
tatra caikām niśāmuṣya
yāsyāmastām purī punaḥ || 7.46.30 ||

mamāpi padmapatrākṣam
siṃhōraskam kṛśōdaram |
tvaratē hi manō draṣṭum
rāmaṃ ramayatām varam || 7.46.31 ||

tasyāstad vacanaṃ śrutvā
pramṛjya nayanē śubhē |
nāvikānāhvayāmāsa
lakṣmaṇaḥ paravīrahā |
iyaṃ ca sajjā nauścēti
dāśāḥ prāñjalayō'bruvan || 7.46.32 ||

titīṣurlakṣmaṇō gaṅgām
śubhām nāvamupāruhat |
gaṅgām santārayāmāsa
lakṣmaṇastām samāhitaḥ || 7.46.33 ||

॥ ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkīyē ādikāvyē
uttarakāṇḍē ṣaṭcatvāriṃśaḥ sargaḥ ॥